

BROEDVOGELS VAN HET HUYDECOPERSBOS IN 2025

Foto Ans van der Knaap

November 2025

Juun de Boer
Ruud Overdijk

Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken
Goois Natuurreservaat

BROEDVOGELS VAN HET HUYDECOPERSBOS IN 2025

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Postbus 1028

1200 BA Hilversum

broedvogels@vwggooi.nl en www.vwggooi.nl

Subgroep Avifauna, werkgroep Broedvogels

Op verzoek van het Goois Natuurreservaat

In samenwerking met SOVON Vogelonderzoek Nederland

Uitgave: VWG 343

Hilversum, 26 november 2025

Tekst: Juun de Boer i.s.m. Ruud Overdijk

Foto's: Ans van der knaap, Juun de Boer, Piet Spoorenberg

Illustratie: Doortje van Dijk

© Copyright 2025. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.

Inhoudsopgave

1	Samenvatting.....	4
2	Achtergronden en situering van het Huydecopersbos.....	5
2.1	Huydecopersbos; project Plan Huydecopersweg.....	5
2.2	Inrichting van het nieuwe gebied	6
2.3	Geïnterviewd gebied	6
2.4	Terreinbeschrijving	7
2.5	Beheer	8
2.6	Recreatief medegebruik	9
3	Werkwijze bij de inventarisatie	10
3.1	SOVON methodiek voor broedvogelonderzoek.....	10
3.2	Uitvoering van de inventarisatie	11
3.3	Temperatuurverloop voorjaar 2025 (Bron KNMI)	11
4	Resultaten.....	12
4.1	Overzicht van de territoria	12
4.2	Overzicht territoria in het centrale plangebied.....	12
4.3	Extra waarnemingen	13
4.4	Soortenrijkdom en dichtheid.....	13
4.5	Overige fauna	13
4.6	Nog enkele opmerkingen	14
5	Bespreking van de resultaten per soort	15
	BIJLAGEN	30
	Bijlage 1 – Bezoeken aan het Huydecopersbos.....	30
	Bijlage 2 – Waarnemingen per ronde.....	31
	Bijlage 3 – Betrokkenen.....	34
	Bijlage 4 – Literatuur en overige bronnen.....	34
	Bijlage 5 – Artikel Korhaan, jaargang 59, nummer 3, herfst 2025	35

1 Samenvatting

Op verzoek van het Goois Natuurreservaat – hierna GNR – hebben leden van de Vogelwerkgroep Het Gooi (VWG) in het voorjaar van 2025 het Huydecopersbos op broedvogelterritoria geïnventariseerd. Op de plaats van de voormalige op- en afritten van de A27 konden GNR, Rijkswaterstaat en de Gemeente Hilversum een geheel nieuw natuurgebied ontwikkelen. Daarbij zijn tevens een aantal waterbassins gerealiseerd waar overvloedig regenwater vanuit Hilversum kan worden opgevangen. Naast de inventarisatie van dit centrale plangebied zijn op verzoek van GNR ook een aantal al bestaande bos- en natuurgebieden meegenomen. Met name voor het nieuwe gebied is er sprake van een nulmeting waardoor in de komende jaren de verdere ontwikkeling van de broedvogelpopulatie kan worden gevolgd. Bij de resultaatbespreking is daarom apart aandacht besteed aan het nieuwe gebied.

In het gehele gebied werden 42 soorten waargenomen, waarbij met behulp van de Sovon-methode voor broedvogelonderzoek 231 territoria zijn vastgesteld. Voor het nieuwe plangebied was er sprake van 37 soorten goed voor 119 territoria. Te verwachten is dat er de komende jaren met het toenemen van de vegetatie in dit gebied sprake zal zijn van een stijging van soorten en aantallen.

De bij dit project betrokken personen zijn in Bijlage 3 vermeld.

Boomklever, bewoner van het nieuwe plangebied Huydecopers (foto Juun de Boer).

2 Achtergronden en situering van het Huydecopersbos

2.1 Huydecopersbos; project Plan Huydecopersweg

Onderstaande gegeven zijn voor een deel ontleend aan de website van het GNR.

Op verzoek van het Goois Natuurreservaat – hierna GNR – is in het voorjaar van 2025 een zgn. BMP-inventarisatie uitgevoerd om zicht te krijgen op de broedvogelterritoria in een langgerekt gebied aan de westkant van de A27. Dit gebied strekt zich uit van het viaduct Groenendaal onder de A27 in het noorden tot de voormalige spoorwegovergang ter hoogte van het landgoed Uytwyck aan de zuidkant. Het totale gebied – met als centraal deel het natuurontwikkelingsproject Plan Huydecopersweg en ten noorden en zuiden daarvan nog een aantal uiteenlopende natuur- en bospercelen – is circa 60 hectare groot.

Het te inventariseren gebied is op een bijzondere wijze tot stand gekomen. In het centrale deel lag tot voor kort de infrastructuur behorende bij de toe- en afritten vanuit Hilversum naar de A27. Deze infrastructuur stamde al uit begin jaren '70 toen de A27 is aangelegd. Daarbij werd vooruitgelopen op de aanleg van een zuidelijke verbindingsweg naar de Vreelandseweg aan de andere kant van Hilversum. Van die verbinding is uiteindelijk afgezien vanwege de grote schade die deze weg aan de natuur zou veroorzaken.

Deze infrastructuur bestond uit de eigenlijke op- en afritten, de bijbehorende soms steile taluds met daartussen kleine resterende stukjes natuur, bos en heide. In 2011 kon GNR afspraken maken over een grondruil ter plaatse als uitvloeisel van een verbreding van de A27 tussen Eemnes en Utrecht, uitgevoerd in 2016-2018. Die afspraken werden in 2016 omgezet in een samenwerkingsovereenkomst tussen Rijkswaterstaat, gemeente Hilversum en GNR waarna een landschaps- en inrichtingsplan Huydecopersweg kon worden opgesteld. In 2019 kon vervolgens na participatie door omwonenden en gebiedspartners het plan Huydecopersweg 'Tussen de Lanen' worden opgesteld: basis voor het op te stellen bestemmingsplan dat het mogelijk maakte dit plan in 2023 te realiseren.

2.2 Inrichting van het nieuwe gebied

Het bijzondere van het nieuwe gebied is de combinatie van natuurontwikkeling en waterberging voor de gemeente Hilversum. De aangelegde waterbassins kunnen het overvloedig regenwater opvangen dat vanaf Hilversum-Oost via een ondergrondse, ruim een kilometer lange pijpleiding naar het meest zuidelijke bassin wordt afgevoerd. In totaal zijn er drie waterbekkens aangelegd. Bij het bereiken van een bepaald niveau in het zuidelijke bassin stroomt het water door naar de overige bassins. De bassins zijn zo aangelegd dat zij een afspiegeling vormen van het tracé van een nooit gerealiseerde verlenging van het Tienhovens Kanaal. Rondom is sprake van bos, natte heide, meer open stukken en een aantal kleinere grondwaterafhankelijke bekkens die geen rol spelen in de wateropslag. Met de aanleg zijn tegelijkertijd nieuwe wandel-, ruiterspaden en een fietspad aangelegd ten behoeve van de recreatieve inrichting. Langs een deel van het nieuw aangelegde fietspad is een begrenzing van dicht opeen geplante jonge bomen gerealiseerd.

2.3 Geïnterviewd gebied

De BMP-inventarisatie is vooral gericht op het in kaart brengen van de broedvogelterritoria in het nieuw ontwikkelde gebied. De resultaten in dit gebied kunnen als nulmeting fungeren voor inventarisaties in latere jaren.

Op verzoek van het GNR zijn de aangrenzende gebieden meegenomen.

Plan Huydecopers, deel van het geïnventariseerde gebied (bron GNR).

2.4 Terreinbeschrijving

Het gebied is in eigendom en beheer van het GNR. In het kader van de herinrichting is een fietspad aangelegd vanaf de Huydecopersweg richting de Hoorneboeg aan de zuidkant van Hilversum. Daar horen twee fietsviaducten bij: de eerste vanaf de Huydecopersweg onder de toe- en afrit van de A27. En een tweede onder de spoorweg Utrecht- Hilversum.

Het noordelijk deel kent aan de oostzijde van de Huydecopersweg een gevarieerd loofbos met een kleine poel ter hoogte van viaduct Groenendaal onder de A27. En iets verder richting fietstunnel een perceel beuken waarna wat grove den. Aan de westkant van het pad tussen de Bonairelaan en de afrit van de A27 ligt nog een naaldbos van vooral grove den met nogal wat stormschade.

Het projectgebied wordt als gezegd gedomineerd door enige grote waterbassins aan de westzijde van het nieuwe fietspad en twee kleinere grondwaterafhankelijke poelen aan de oostkant van het pad. Daaromheen, gezien vanaf de fietstunnel in het noorden, liggen restanten van het vroegere heide- en bosgebied met vochtige dopheide, struikheide omringd door loof- en grove dennenbos. Het loofbos bestaat ondermeer uit eik, beuk en meer naar het zuiden nogal wat Amerikaanse eik en daarna weer grove den.

Ten oosten en zuiden van de bassins treffen we bestaand bos aan van voor de herinrichting. Ten zuiden van het projectgebied tussen A27 en spoorlijn treffen we een rijk en gevarieerd, gemengd loof- en naaldbos aan met toenemende onderbegroeiing. Sinds een aantal jaren is dit gebied als rustgebied uitgerasterd. Dit deel van het Huydecopersbos fungeert als een

belangrijke rust- en vluchtplaats voor reewild, dassen, eekhoorns en waarschijnlijk ook de nodige marterachtigen.

Reëncarousel in het rustgebied waar de reebok in de paringstijd achter de geit aanrent (foto Juun de Boer).

Onder de spoorbaan en onder de op- en afrit van de A27 zijn dassentunnels aangebracht. En tussen het rustgebied en het aan de oostkant van de A27 gelegen uitgestrekte bosgebied De Zuid is door middel van een loopgoot en touwen een verkeersportaal over de snelweg aangelegd voor kleine marterachtigen.

Grenzend aan de westkant van het plangebied ligt een voormalig paardenoefenterrein dat in particulier bezit is.

2.5 Beheer

Het plan Huydecopersweg heeft zoals aangegeven geleid tot terreinuitbreiding en inrichting van circa 38 ha bos met heide, schraal grasland, lanen, wandel- en fietspaden gecombineerd met een voorziening voor overtollig hemelwater uit Hilversum.

Bij het waterbeheer buiten de bassins wordt gestreefd naar een natuurlijke waterhuishouding dus zonder aanvoer van hemelwater (overloop) uit Hilversum.

In het algemeen is het bosbeheer van het GNR gericht op het verhogen van de natuurlijkheid van de bossen met de daaraan verbonden biodiversiteit.

In de bossen binnen het centrale plangebied wordt gestuurd op een open bosstructuur langs paden en op het verbinden van bos-, heide- en stuifzandterreinen.

Met de ontwikkeling van open bosranden rondom de open heideterreinen en graslanden wordt gestreefd naar een meer geleidelijke overgang van de nog open terreinen naar de bossen. Oude inheemse loofbomen moeten bij het beheer worden gespaard.

De bestaande overige gebieden ten noorden en zuiden van het projectgebied worden op een terughoudende manier beheerd waarbij de natuurlijke ontwikkelingen zoveel mogelijk worden gevolgd.

De taluds die zijn ontstaan na het uitgraven van de bassins zullen worden ingezaaid met plagsel van soortgelijke terreinen in de omgeving (mondelinge mededeling GNR).

Begrazing wordt als sturende factor ingezet. Aan de rand van het stiltegebied naast de A27 is een kraal gecreëerd bedoeld om vee op te vangen in verband met de mogelijke aanwezigheid van een wolf, een ondertussen met enige regelmaat gesignaleerde gast ook in dit deel van de Heuvelrug.

2.6 Recreatief medegebruik

Bij de inrichting van het centrale plangebied is zoveel mogelijk rekening gehouden met mogelijkheden om te wandelen en fietsen. Ook zijn er ruiterspaden aanwezig. Het nieuw aangelegde fietspad is een belangrijke schakel richting de Hoorneboegse Heide.

Bestaande natuur in het plangebied (Foto Piet Spoorenberg).

3 Werkwijze bij de inventarisatie

3.1 SOVON methodiek voor broedvogelonderzoek

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de SOVON methodiek voor broedvogelonderzoek waarbij gebruik is gemaakt van de SOVON-app AVI-map. In deze app worden alle waarnemingen van vogels (op basis van zicht en geluid) met hun soortnaam als stip op een digitale veldkaart geregistreerd. Bij het invoeren moet per waarneming een broedcode worden toegekend.

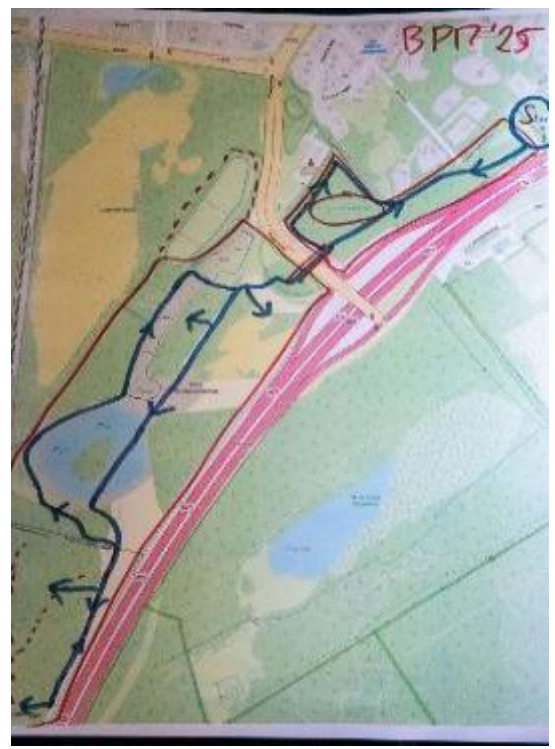
Na elke inventarisatieronde worden de gegevens naar SOVON geüpload. Daar worden ze na afloop van de waarnemingsperiode geautomatiseerd verwerkt, het autoclusteren, waarna het programma de territoria van de broedvogels bepaalt.

De uitkomsten kunnen in verschillende vormen worden weergegeven, onder andere:

- In een Excel tabel met per soort het aantal territoria (zie paragraaf 4).
- In een pdf-bestand voor alle soorten met per soort een kaart met daarop de territoria (zie de kaartjes in paragraaf 5 met de bespreking van de resultaten per soort).
- In een pdf-bestand voor alle soorten met per soort de waarnemingen per bezoek en de toegepaste clustering (zie bijlage 2).

Naast dit handmatige invoeren is geëxperimenteerd met een zogenaamde Luistervink, ter beschikking gesteld door ecologisch adviesbureau FdB-ecology. De Luistervink is gedurende twee nachten aan de rand van het stiltegebied geplaatst om enig zicht te krijgen op de aanwezigheid van vogels tijdens de (randen) van de nacht. Aangezien het een experiment was zijn de resultaten hierna wel vermeld maar niet in de overzichten meegenomen (zie paragraaf 4.4).

De bij dit project betrokken personen zijn in Bijlage 3 vermeld.

gebied en de basis
atoren. Daarbij is
te lopen, zodat
st.

VON is het gebied

digheden worden

C. en werd

en (20 graden of

was sprake van veel

4 Resultaten

4.1 Overzicht van de territoria

Soort	Territoria totaal	Territoria centrale gebied
Nijlgans	1	1
Wilde eend	4	4
Buizerd	1	0
Kleine plevier	3	3
Holenduif	3	2
Houtduif	1	0
Bosuil	1	1
Grote bonte specht	8	4
Boomleeuwerik	2	2
Boompieper	7	7
Graspieper	2	1
Witte kwikstaart	3	3
Winterkoning	14	3
Heggenmus	1	0
Roodborst	19	6
Gekraagde roodstaart	3	2
Roodborsttapuit	2	2
Merel	16	8
Zanglijster	3	1
Grote lijster	2	2
Grasmus	1	1

Soort	Territoria totaal	Territoria centrale gebied
Zwartkop	8	3
Tjiftjaf	20	10
Fitis	6	6
Goudhaan	5	0
Bonte vliegenvanger	2	2
Staartmees	1	1
Glanskop	3	2
Kuifmees	2	0
Zwarte mees	4	1
Pimpelmees	13	6
Koolmees	19	7
Boomklever	3	1
Boomkruiper	9	3
Gaai	3	2
Zwarte kraai	2	2
Huismus	1	1
Vink	26	12
Putter	3	3
Kneu	1	1
Goudvink	1	1
Appelvink	2	2
Totaal 42 resp. 37 soorten	231	119

Naast de hierboven genoemde soorten werden tijdens de ronde waargenomen: witgat, boerenzwaluw, zwarte specht, grauwe vliegenvanger, kuifeend en rietgors. Na de auto-clustering van SOVON leverden die geen territoria op.

4.2 Overzicht territoria in het centrale plangebied.

Van het totale aantal territoria werden er 119 in het centrale gebied waargenomen. Dit lijkt een mooie score als men in acht neemt dat een groot deel van dit gebied met de herinrichting op de schop is gegaan.

4.3 Extra waarnemingen

Aansluitend op de handmatig ingevoerde waarnemingen zijn met de Luistervink (zie pag. 3.1) gedurende twee avonden en nachten (19-20 mei en 11-12 juni tussen ong. 22.30 uur en 07.00 uur) net binnen de grens van het rustgebied de volgende soorten waargenomen: roodborst, tjiftjaf, grote bonte specht, merel, boomkruiper, winterkoning, witgat, boompieper, putter en kuifmees, gaai, boomleeuwerik, boomklever, koolmees, pimpelmees, tureluur, waterhoen, bosuil, zwartkop, koekoek, fitis, buizerd, glanskop, grote lijster, sperwer, meerkoet en -niet zeker- houtsnip. Ongetwijfeld zitten hier een aantal niet territorium gebonden, overtrekkende soorten bij waar bij toekomstige inventarisaties extra op kan worden gelet.

Tussen medio maart en medio juli 2025 zijn in Waarneming.nl nog de volgende soorten ingevoerd die niet uit de BMP-inventarisatie naar voren komen:

- Aalscholver
- Kerkuil (jagend, 10 juni, 01.58 uur over de op- en afrit A27, Folkert de Boer)
- Smelleken (overvliegend 19 februari, 15.38 uur, Hans van Oosterhout)

Bijzonder was de ontdekking van een aantal kleine plevieren bij de waterbassins. Dit leidde tot een aantal extra bezoeken waarbij niet het volledige terrein werd doorlopen, maar de waarnemingen wel in AVI-map zijn ingevoerd.

4.4 Soortenrijkdom en dichtheid

Aangezien het om een nulmeting gaat bij deze BMP kunnen de resultaten niet vergeleken worden met eerdere inventarisaties. Wel is het interessant de resultaten te vergelijken met een aantal terreinen in de omgeving die eerder geïnventariseerd zijn.

Er zijn 42 soorten en 231 territoria gevonden op circa 60 hectare, inclusief de bassins. De dichtheid van de territoria ligt daarmee wat lager dan in bijvoorbeeld het Cronebos (36 soorten, 221 territoria, op 46 hectare), de Zwarte Berg (37 soorten, 465 territoria op 67 hectare) en Monnikenberg (44 soorten, 315 territoria op 47 hectare, inclusief water). De verwachting is dat het aantal territoria de komende jaren in het Huydecopersbos zal stijgen aangezien het plangebied zich nog verder moet ontwikkelen.

Opvallend ontbrekende soorten zijn spreeuw, groenling, braamsluiper, ekster, vuurgoudhaan, kleine bonte en groene specht, havik, kauw, tuinfluit.

De kuifeend werd wel regelmatig waargenomen maar dat leverde geen territoria op. Bij een toename van de vegetatie (riet) zijn er ook meer aan water gebonden soorten te verwachten, zoals kleine karekiet, rietzanger, meerkoet, waterhoen en dergelijke.

4.5 Overige fauna

Tijdens de telperiode werden verscheidene malen reeën waargenomen. Ook de das werd een keer gezien. Eekhoorn, konijn en haas werden eveneens gezien.

4.6 Nog enkele opmerkingen

Ondanks het feit dat het gebied zich in de volle lengte langs de A27 uitstrekt valt er voor de bezoekers, of het nu per voet, fiets of te paard is, veel te genieten. Het maakt daarbij wel wat uit of er sprake is van wind uit een meer westelijke of oostelijke richting. In het laatste geval kan het geluid, afhankelijk van de locatie en de persoonlijke gevoeligheid, bepaald als storend worden ervaren. Onderzoek heeft uitgewezen dat geluid invloed heeft op (broed)vogels, maar dat dit erg soortspecifiek en afhankelijk van de omstandigheden is (Krijgsveld et al., 2008).

Voor het centrale projectgebied geldt de regel 'Honden aan de lijn'. Dat is helaas een regel waar de bezoekers zich vaak niet aan houden. Loslopende honden kunnen zeer verstorend zijn voor bepaalde broedvogels. Het zal dan ook een uitdaging voor het GNR zijn deze en andere recreatieve ontwikkelingen de komende jaren zo te geleiden dat er geen negatieve effecten optreden voor de natuur. De aanwezigheid van de grote bassins oefenen – als het waterpeil een bepaalde hoogte heeft – een grote aantrekkingskracht uit op zwemmers, ruiters die hun paard willen drenken en hondenbezitters die hun hond willen laten zwemmen. Al deze zaken hebben al de aandacht van GNR.

De ervaringen met de aanwezigheid en het broeden van de kleine plevieren heeft aangetoond dat daarbij soms snelle en daadkrachtige actie nodig is. Uiteraard vergezeld van de juiste communicatie in de richting van het publiek. Dat lijkt in het geval van de kleine plevieren goed geslaagd te zijn. Zie ook het bijgevoegde artikel in De Korhaan (Bijlage 5).

Kleine plevieren. Aquarel: Doortje van Dijk.

5 Bespreking van de resultaten per soort

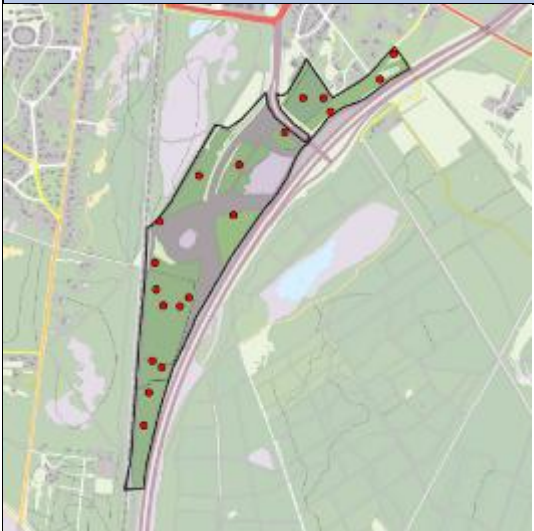
Nijlgans	1 territorium
	Regelmatig waargenomen, ook als paar. Nog geen jongen waargenomen maar het habitat is voor de soort uitermate geschikt door de combinatie van bosranden en water.
Wilde eend	4 territoria
	Regelmatig waargenomen; nest met jongen. Met de toename van de vegetatie de komende jaren wordt het alleen maar aantrekkelijker voor deze soort.

Buizerd	1 territorium
	Eén van de meest verspreide broedvogels in ons land. Standvogel met voorkeur voor de beboste zandgronden. Hoewel het habitat zeer geschikt is werd een roepende buizerd slechts eenmaal waargenomen.
Kleine plevier	4 territoria
	Een echte pioniersoort die pas later in het seizoen - eind mei, juni- tot broeden komt. Overwintert ten zuiden van de Sahara. De soort is buiten de officiële telrondes gevolgd door leden van de VWG. Het is overigens de vraag of er inderdaad vier territoria zijn geweest zoals in de autoclustering wordt aangegeven. Drie territoria ligt meer voor de hand. Wel was duidelijk dat er sprake was van meerdere baltsende plevieren en op 22 juni zijn er drie jongen waargenomen. Zie ook het bijgevoegde verslag uit de Korhaan.
Holenduif	3 territoria
	De soort heeft behoefte aan flinke bomen met broedholtes. Er werden maar twee waarnemingen gedaan, merkwaardigerwijs niet in het noordelijk en zuidelijk deel van het gebied waar veel geschikt biotoop te vinden is. Landelijk is de populatie van de holenduif redelijk stabiel.

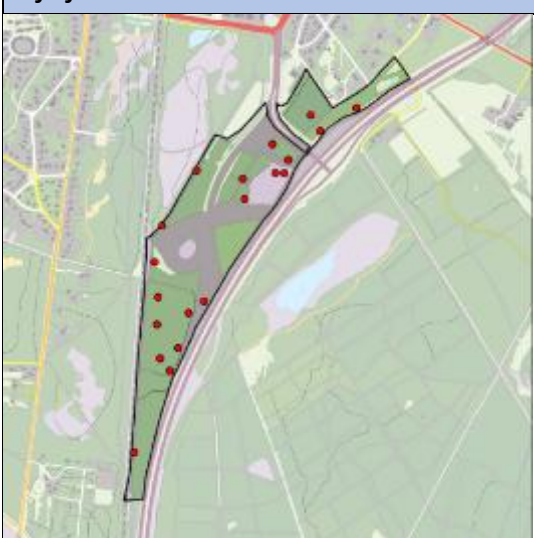
Houtduif	1 territorium
	Er werd slechts één houtduif waargenomen die als territorium-indicerend kon worden ingevoerd. Dit moet gezien de steeds overvliegende houtduiven een onderschatting zijn. De tuinen in het naastgelegen West-Indiëkwartier kennen veel oud, opgaand loof en naaldbos met ongetwijfeld veel broedgelegenheid. Maar ook in het zuidelijk rustgebied werd geen houtduif waargenomen.
Bosuil	1 territorium
	Tijdens een avondronde waargenomen, jagend aan de rand van het rustgebied, kort neerstrijkend in een boom bij het zuidelijke bassin. De soort prefereert oud loofbos, wat zeker ook in het rustgebied te vinden is.
Grote Bonte Specht	8 territoria
	Verspreid over het totale gebied meerdere malen aangetroffen. Omdat de vogels over een groot gebied verspreid zijn en veelvuldig heen en weer vliegen blijft het bepalen van het werkelijke aantal territoria lastig.

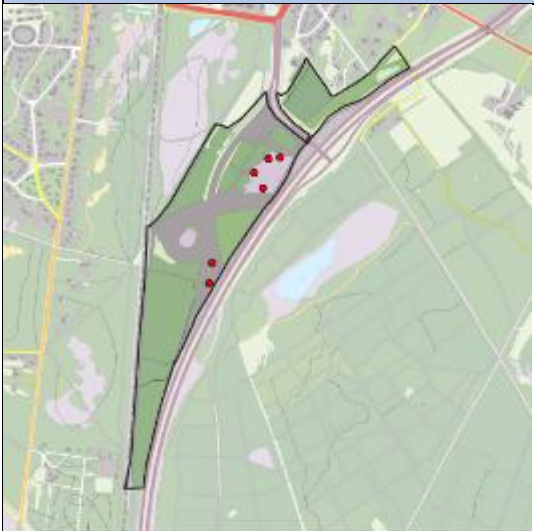
Boomleeuwerik	2 territoria
	De boomleeuwerik is al vanaf half februari terug uit Zuidwest Europa. Een soort die dus al vroeg – tot ongeveer eind april – van zich laat horen. Gebroed wordt meestal in schrale bodemvegetatie. Te verwachten is dat de soort bij toekomstige tellingen ook rond de meer open terreinen langs de A27 te vinden zal zijn. Na een stevige dip in de jaren '70 en '80 is de soort de laatste jaren weer goed in het Gooi vertegenwoordigd.
Boompieper	7 territoria
	De soort arriveert in april nadat ze de winter hebben doorgebracht ten zuiden van de Sahel. Talrijke broedvogel op en rond de Gooise heidevelden. Zo ook in het centrale halfopen plangebied waar de boompiepers in april en mei veelvuldig te horen zijn. Daarbuiten is de soort niet aangetroffen.
Graspieper	2 territoria
	Slechts sporadisch waargenomen in het open terrein in de zuidoostelijke hoek grenzend aan A27 en rustgebied. Juist dat deel van het gebied voldoet aan de biotoopeisen van de graspieper met een wat meer open grasachtige vegetatie. Wordt in de meest recente Rode lijst (2019) aangeduid als gevoelig.

Witte Kwikstaart	3 territoria
	Meerdere malen in het centrale gebied aangetroffen, later in het seizoen ook nestvliders, pas uitgevlogen jongen. Met name op de nog nauwelijks begroeide oevers van de bassins voelden de kwikstaarten zich thuis.
Winterkoning	14 territoria
	Veelvuldig gehoorde en geziene soort die zich overal in de bosrijke delen van het Huydecopersbos thuis voelt. Over het hele land verspreid is er nog steeds sprake van een stijging van het aantal broedgevallen.
Heggenmus	1 territorium
	Slechts eenmaal gehoord en wel aan de rand van de tuinen in het noordelijk deel. Een biotoop waar de soort zich bij uitstek thuis voelt.

Roodborst	19 territoria
	Dat deze vogel zich thuis voelt in alle bostypes blijkt wel uit de verspreiding. Verschillende bostypes met onderbegroeiing en struikgewas zijn over het hele gebied verspreid: perfect voor de roodborst.
Gekraagde Roodstaart	3 territoria
	Aangezien er geen nestkasten voorkomen in het telgebied is deze insecten etende zomergast afhankelijk van natuurlijke boomholtes. Op drie plekken lijken die voorhanden te zijn. Ze nestelen vooral in oudere grove dennen bossen met een open structuur en veel overgangen naar heide of stuifzand. De soort overwintert in de Sahel.
Roodborsttapuit	2 territoria
	Hoewel een toenemend aantal van de roodborsttapuiten bij ons overwintert is het merendeel dan te vinden in zuidelijker streken in Europa of Noord-Afrika. Een soort van drogere gronden, heide met een wat open bodemvegetatie en opgaande opslag. Die is te vinden in de heiderestanten in het oostelijk gedeelte van het projectgebied.

Merel	16 territoria
	Veel voorkomend, verspreid over gehele telgebied. Voelt zich overal thuis waar sprake is van bos liefst met wat onderbegroeiing. Kortom een redelijk evenwichtige verspreiding over het hele telgebied.
Zanglijster	3 territoria
	Merkwaardigerwijs werden er maar een drietal territoria van de zanglijster vastgesteld. De soort heeft structuurrijk bos nodig met hier en daar wat open plekken. Een belangrijk deel van de populatie trekt in september naar zuidelijker streken.
Grote Lijster	2 territoria
	De laatste jaren is er sprake van een neerwaartse trend in de aantallen grote lijster. Vanaf 1990 is de soort met ca. 40% afgenomen. Een combinatie van bos en open heide blijkt het meest gunstig voor de soort. Een biotoop dat in het centrale projectdeel aanwezig is. De zangactiviteit piekt in februari, begin maart dus al voor de start van de inventarisatierondes. Het kan dus goed zijn dat het werkelijk aantal territoria wat hoger ligt. De grote lijster heeft op de Rode lijst van 2019 de indicatie kwetsbaar.

Grasmus	1 territorium
	Deze kleine trekvogel die de winter ten zuiden van de Sahara doorbrengt nestelt het liefst in doornachtige struiken, ruigte en lang bosranden met open plekken en wat opslag. Op zich zou de soort in het projectgebied dus wat meer territoria moeten bezetten dan die nu is aangetroffen.
Zwartkop	8 territoria
	De zwartkop wordt aangetroffen zowel in de oudere delen van het telgebied als in het nieuw ontwikkelde plangebied. De soort prefereert bos met een hoog aandeel loofhout en nam de afgelopen decennia gestaag toe. Het is momenteel een van de meest voorkomende broedvogels overal waar wat hogere bomen staan.
Tijtjaf	20 territoria
	Een van de vroegste voorjaarsvogels. Overwintert in Zuidwest Europa. Vanaf medio maart veelvuldig gehoord in het hele telgebied. Is vooral een broedvogel van bosgebieden.

Fitis	6 territoria
	Arriveert enige weken na de komst van de tjiftjaf uit zuidelijk Afrika, ver ten zuiden van de Sahel. Prefereert in het centrale plangebied de struiken en bomen rond de heide. De trend van deze soort is nogal schommelend maar de laatste jaren helaas nogal neerwaarts. De oorzaak daarvoor is niet duidelijk.
Goudhaan	5 territoria
	Grotendeels standvogel. Verblijven in de broedtijd vooral in de kronen van naaldbomen. Nog niet in het centrale plangebied gesignaleerd. Daarentegen wel op verschillende plekken in het naalddhout in het noordelijk en zuidelijk deel van het plangebied.
Bonte Vliegenvanger	2 territoria
	Deze soort die in West-Afrika ten zuiden van de Sahel overwintert moet het hebben van natuurlijke holtes. De waarnemingen werden gedaan in het bestaande bos aan de westkant van de bassins. Hoewel de mannen zich al vroeg in het seizoen duidelijk laten horen blijven ze in sommige jaren ongepaard!

Staartmees	1 territorium
	Stand- en zwervogel in ons land. Er kon slechts één territorium worden vastgesteld langs de oprit van de snelweg. Broed in een breed scala aan habitats van hoog in naaldbomen tot laag bij de grond in struiken..
Glanskop	3 territoria
	Standvogel, hele jaar aanwezig in het broedgebied. Maar vooral in februari tot maart actief. Voorkeur voor loofbos met eik en beuk. Een bos moet minstens 4 hectare groot zijn om een broedpaar te kunnen onderhouden. Aangetroffen in het planbied en in de zuidelijke taartpunt. De landelijke populatie is stabiel.
Kuifmees	2 territoria
	Slechts op twee plekken waargenomen en wel buiten het plangebied. Heeft een voorkeur voor naaldbos. Kunnen zelf een nestholte uithakken in vermolmde stronken of zachthout zoals berken. Spechten en eekhoorns zijn geduchte predatoren van eieren, jongen én broedende vrouwtjes.. Standvogel.

Zwarte Mees	4 territoria
	Een standvogel van naaldbos vooral spar. Broedt vooral in holten en boomstronken. En verzamelt voedsel -spinnen, insecten- in de bovenste kronen van de bomen. De landelijke trend is sterk dalend sinds 1980.
Pimpelmees	13 territoria
	Pimpelmezen ontbreken vrijwel nergens waar bomen staan. Er is buiten het stedelijk gebied een voorkeur voor ouder loofbos. Sinds de jaren '80 is er sprake van een significante toename. Standvogel.
Koolmees	19 territoria
	Net als de pimpelmees standvogel die de afgelopen decennia zowel binnen als buiten het stedelijk gebied is toegenomen.

Boomklever	3 territoria
	Doet het met het ouder worden van het loof- en gemengd bos goed in Nederland en neemt dan ook nog steeds gestaag toe. De soort is gebonden aan wat oudere loofbomen waar ze het jaarrond meestal luid van zich laten horen.
Boomkruiper	9 territoria
	Boomkruipers zijn uitgesproken standvogels met een voorkeur voor forse bomen met een ruwe stam. Waaruit ze insecten en spinnen tussen de boomschors uit peuteren. Vooral gevarieerd niet te intensief onderhouden loofbos is geschikt.. Voelt zich duidelijk thuis in het Huydecopersbos. Broed meestal twee keer per jaar.
Gaai	3 territoria
	In Nederland standvogel die behoefte heeft aan wat meer gesloten, gevarieerd bos. De nabijheid van de nabijgelegen villa's en tuinen zouden in het noordelijk deel wat meer territoria doen vermoeden. Het lijkt aannemelijk dat zich in die tuinen zelf de nodige territoria zullen zijn. Stabiele populatie.

Zwarte Kraai	2 territoria
	Doet het overal goed met uitzondering van meer uitgestrekte aaneengesloten bossen. Vermoed wordt dat de toename van havik en buizerd in die gebieden daarbij een rol speelt.
Huismus	1 territorium
	De meest verspreide zangvogel ter wereld aldus Sovon! Wordt het meest aangetroffen in en bij steden en dorpen.
Vink	26 territoria
	Overwegend standvogel. Een van de meest voorkomende vogels in ons land zeker waar wat meer oudere bomen te vinden zijn. Doet het met 26 territoria verspreid over het hele telgebied zeer goed.

Broedvogels in het Huydecopersbos in 2025

Putter	`3 territoria
	Deze soort is landelijk sinds 1985 sterk toegenomen. Broedt in zeer uiteenlopende biotopen en vaak in de buitenste twijgen van boomkruinen. Foerageert vooral op zaadrijke planten als distel, paardenbloem en kruiskruiden.
Kneu	1 territorium
	Na een nogal sterke afname neemt deze soort de laatste jaren weer wat toe. De combinatie van meer open, niet te oud bos afgewisseld met hei en open terrein zou meer kneuen doen vermoeden. Echter alleen tijdens de laatste telronde werd er een zingend exemplaar waargenomen.
Goudvink	1 territoria
	Standvogel. Heeft een gevarieerde biotoopvoorkeur. Broedt graag in wat jongere sparrenaanplant of daar waar sprake is van een rijke ondergroei met bijv. braamstruiken.

Appelvink	2 territoria
	Meestal in wat grotere bossen zoals aan de andere kant van de A27. Broedt in gevarieerd oud loofbos of gemengd bos.

Boompieper in het plangebied (foto Juun de Boer).

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Bezoeken aan het Huydecopersbos

De ontdekking van de broedende kleine plevieren leidde tot een aantal extra bezoeken waarbij niet het volledige terrein werd doorlopen, maar de waarnemingen wel in AVI-map zijn ingevoerd. In onderstaande tabel zijn alle bezoeken weergegeven. Met blauw zijn de oorspronkelijk geplande bezoeken aangegeven, waarbij het hele terrein is doorlopen.

#	Datum	Tijdstip	deel	Teller	bezoektype	Aantal soorten	Aantal ex.
1.	15-3	06:34 t/m 09:28		Juun de Boer	Zonop	16	63
2.	29-3	05:46 t/m 08:34		Juun de Boer	Zonop	19	88
3.	12-4	06:10 t/m 09:41		Juun de Boer +1	Zonop	25	109
4.	18-4	10:57 t/m 11:07	20%	Juun de Boer	-	4	10
5.	18-4	14:37 t/m 16:00	0%	Dirk Prop	Dag	1	4
6.	25-4	14:30 t/m 15:16	0%	Dirk Prop	Dag	4	6
7.	26-4	05:37 t/m 08:55		Juun de Boer	Zonop	29	125
8.	27-4	09:06 t/m 09:58	0%	Doortje van Dijk	Ochtend	1	3
9.	29-4	13:00 t/m 14:30		Juun de Boer	Dag	2	3
10.	6-5	09:18 t/m 10:30	0%	Dirk Prop	Ochtend	4	5
11	10-5	05:10 t/m 10:21		Ruud Overdijk +1	Zonop	20	99
12	13-5	09:12 t/m 09:18		Rien Rense	-	4	4
13	24-5	04:20 t/m 08:55		Ruud Overdijk +1	Zonop	27	132
14	6-6	22:00 t/m 23:07	20%	Guido Band +2	Avond	2	3
15	7-6	06:05 t/m 09:05		Ruud Overdijk +1	Ochtend	27	91
16	10-6	01:58 t/m 01:59		Juun de Boer	Nacht	0	
17	12-6	09:30 t/m 09:45	20%	Juun de Boer	-	1	3
18	22-6	05:59 t/m 09:19		Doortje van Dijk +1	Ochtend	22	73
19	4-7	05:50 t/m 07:59		Guido Band	Ochtend	21	75

Bijlage 2 – Waarnemingen per ronde

In onderstaande tabel zijn alleen de bezoeken van de oorspronkelijke planning opgenomen (dus de bezoeken die in voorgaande tabel met blauw zijn gemarkeerd).

Datum	15-03	19-03	12-04	26-04	10-05	24-05	07-06	22-06	04-07				
Starttijd	06:34	05:46	06:10	05:37	05:10	04:20	06:05	05:59	05:50				
Eindtijd	09:28	08:34	09:41	08:55	10:21	08:55	09:05	09:19	07:59				
Bezoeknr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
Bezoektype	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Ocht.	Ocht.	Ocht.	aantal autocluster territoria	totaal aantal waarnemingen	aantal buiten plot	aantal niet bruikbare waarnemingen
Nijlgans							4		1	1	11		6
Wilde Eend	3		4	4		4	2	2	1	4	20		0
Kuifeend				2							4		4
Buizerd			1					1		1	2		0
Kleine Plevier		1	2	4	3	1	3	3	4	3	41		4
Holenduif			2	1						3	5		2
Houtduif								1		1	1		0
Bosuil										1	1		0
Zwarte Specht						1					1		1
Grote Bonte Specht	2	3	6	5	4	8	5	4	10	8	47		11
Boomleeuwerik	4	2	1	1						2	10		4
Boerenwaluw							3				5		5
Boompieper			2	6	5	7	3	2	2	7	28		3
Graspieper			2							2	2		0
Witte Kwikstaart		1		1	1	3	5	3	2	3	16		4
Winterkoning	4	8 (1)	7	8	10	10	4	5	8	14	64	1	4
Heggenmus							1			1	1		0
Roodborst	5	12	9	4	13 (1)	12	5	7	10	19	77	1	10
Gekraagde Roodstaart			2	2	1	2			1	3	10		2
Roodborsttapuit		2		2	1	(1)	3			2	9	1	2
Merel	4	5	7	9	4	7 (1)	2	4	3	16	45	1	6

Broedvogels in het Huydecopersbos in 2025

Datum	15-03	19-03	12-04	26-04	10-05	24-05	07-06	22-06	04-07				
Starttijd	06:34	05:46	06:10	05:37	05:10	04:20	06:05	05:59	05:50				
Eindtijd	09:28	08:34	09:41	08:55	10:21	08:55	09:05	09:19	07:59				
Bezoeknr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
Bezoektype	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Ocht.	Ocht.	Ocht.	aantal autocluster territoria	totaal aantal waarnemingen	aantal buiten plot	aantal niet bruikbare waarnemingen
Zanglijster				1		2			1	3	4		1
Grote Lijster					2	1				2	4		1
Grasmus										1	1		0
Zwartkop			2	12 (1)	7	3	3	6		8	33	1	8
Tijftjaf	3	18	8	16	13	15	9	5	10	20	97		6
Fitis		1	3	3	3	5	6			6	22		4
Goudhaan		1		1		1	3			5	6		0
Grauwe Vliegenvanger									1		1		1
Bonte Vliegenvanger					2					2	3		0
Staartmees							2	1		1	3		2
Glanskop	1			1		1				3	3		0
Kuifmees	1			1				3		2	6		1
Zwarte Mees			1				3			4	4		0
Pimpelmees	4	6	13	3	2	6	2	7	7	13	50		6
Koolmees	12	7	11	14	7	8	11	3	6	19	79		6
Boomklever	6	3	2	1		1	4	2	1	3	20		5
Boomkruiper	1	1	3	6	1	4	1	2	1	9	20		1
Gaai		2	1	1			2	1		3	7		0
Zwarte Kraai					2		1	2		2	5		0
Huismus						1				1	1		0
Vink	10	8	15	12	15 (1)	19	2	8	1	26	90	1	3
Putter	2	3		1			1	1	3	3	12		0
Kneu									1	1	1		0
Goudvink			1						1	1	2		0
Appelvink						2	1			2	3		0
Rietgors	(1)											1	1

Broedvogels in het Huydecopersbos in 2025

Datum	15-03	19-03	12-04	26-04	10-05	24-05	07-06	22-06	04-07				
Starttijd	06:34	05:46	06:10	05:37	05:10	04:20	06:05	05:59	05:50				
Eindtijd	09:28	08:34	09:41	08:55	10:21	08:55	09:05	09:19	07:59				
Bezoeknr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
Bezoektype	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Zon op	Ocht.	Ocht.	Ocht.	aantal autocluster territoria	totaal aantal waarnemingen	aantal buiten plot	aantal niet bruikbare waarnemingen
** Overige soorten													
Witgat				1							1		1
Haas					1						1		1
Konijn											1		1
Eekhoorn			3								3		2
Das											1		1
Ree		3				2					5		5

Bijlage 3 – Betrokkenen

De coördinatie en rapportage was in handen van Juun de Boer en Ruud Overdijk. Dirk Prop droeg bij aan de voorbereiding van de inventarisatie.

Namens GNR zijn geraadpleegd John Didderen Boswachter; Derk van der Velden, Beleidsmedewerker, projectleider.

Vanuit de Vogelwerkgroep werd naast de coördinatoren en Dirk Prop door acht deelnemers een bijdrage geleverd te weten Ans van der Knaap, Doortje van Dijk, Joke van Velsen en Piet Spoorenberg, Rien Rense, Guido Band, Eddy Grotendorst, Anco Driessen.

Bijlage 4 – Literatuur en overige bronnen

Sovon Vogelonderzoek Nederland. (2018). Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

Vergeer J.W., Boele A., van Bruggen J. & van Turnhout C. 2023. Handleiding Sovon Broedvogelmonitoring: Broedvogel Monitoring Project en kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Krijgsveld, K.L., Smits, R.R., Van der Winde, J. (2008). In opdracht van Vogelbescherming. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie.

<https://sovon.nl>

<https://waarneming.nl>

<https://vogelbescherming.nl>

<https://GNR.nl>

<https://VWGGooi.nl>

Bijlage 5 – Artikel Korhaan, jaargang 59, nummer 3, herfst 2025

Kleine Plevier, Huydecopersbos, 25 juni 2025 | Hugo Weenen

Broedgeval van Kleine Plevier in het Huydecopersbos

Dit voorjaar ontdekten de broedvogelinventariseerders van onze Vogelwerkgroep baltende Kleine Plevieren op de recent gecreëerde strandjes in het Huydecopersbos. Omdat het een kwetsbare soort in een kwetsbaar gebied betreft, heeft het Goois Natuurreservaat op ons verzoek beschermingsmaatregelen getroffen. En met succes want in juni en juli konden minstens drie kuikens succesvol opgroeien.

Dirk Prop & Hugo Weenen

Het Huydecopersbos ligt ten westen van de A27 bij de afslag Hilversum. Het bos vormt een groene buffer in de verblindingszone tussen landgoed Monnikenberg en de Laapersheide. In 2018 voltooidde Rijkswaterstaat de verbreding van de A27 en de nieuwe aansluiting van Hilversum op de snelweg. Hierdoor was er aanzienlijk minder ruimte nodig dan voorheen. Voor het Goois Natuurreservaat (GNR) was het een unieke kans om maar liefst 35 hectare voormalige snelweg in te richten als natuurgebied in de vorm van droge bossen en natte heide met poelen. Ook was er aandacht voor recreatie door de aanleg van nieuwe fiets-, wandel- en ruiterpaden.

Pioniervogel

De Kleine Plevier is een echte pioniervogel die zich vestigt op kale of slechts spaarzaam begroeiende grond. Zijn lijf is nauwelijks groter dan een mus, maar met zijn relatief lange poten kan hij verrassend snel rennen. Net als Kievit en Grutto is het een echte steltloper. Zijn kop is zwart-wit gekleurd met een gele oogring. Op een foto is dit duidelijk te zien, maar in het veld zijn deze kenmerken minder opvallend. Een argeloze wandelaar zal de plevieren gemakkelijk over het hoofd zien en zich hoogstens afvragen welke vreemde tweetonige geluiden hij hoort. De Kleine Plevier foerageert het liefst langs waterranden, waar hij met zijn

Een nest van een Kleine Plevier | Dirk Prop

scherpe oog insecten en andere diertjes weet te vinden. In het voorjaar bouwt hij een nest op de kale grond. Bouwen is een groot woord, want het is niet veel meer dan een kuultje, waarin hij vier goed gecamoufleerde eitjes legt. Als je zo'n fragiel nestje vindt, dan vraag je je af hoe het ooit mogelijk is om op de barre grond zo'n legsel met succes uit te broeden.

Geschied broedgebied

In het bos en de heidevelden van het GNR zou je deze steltloperjes misschien niet verwachten, maar soms ontstaat hier voor de Kleine Plevieren toch een geschikt broedgebied. Zo hebben ze enkele jaren geleden in

een drooggevalle plas in de Groeve Oostermeent gebroed. Ook in de IJl begroeide grond rond de plasjes van het Laarder Wasmeer zijn jaarlijks enkele territoria te vinden. En sinds vorig jaar zijn de strandjes rond de uitgegraven vijvers van het Huydecopersbos ontdekt. Tijdens de broedvogelinventarisaties van de VWG onder coördinatie van Juun de Boer en Ruud Overdijk werden hier dit voorjaar enkele paartjes baltsende Kleine Plevieren gezien die elkaar luid roepend achtervolgden. Ook draalden ze kuiltjes in het rulle zand. In eerste instantie waren dit nog speelnesten, maar de broedplannen waren duidelijk serieus. Spijtig genoeg liepen hier ook regelmatig wandelaars met honden langs, die de broedpogingen in de kiem verstoorden. Kleine Plevieren zijn niet schuw, maar hun broedsel heeft alleen kans van slagen als ze enige rust gegund krijgen.

Bordjes

Om recreanten van de kwetsbare strandjes te weren, heeft het GNR bordjes geplaatst met het verzoek om afstand te houden. Bovendien gingen boswachters en de tellers van de VWG regelmatig kijken. Bij verstoring werd de recreanten gewezen op de aanwezigheid van de kwetsbare plevieren en verzocht om deze met rust te laten. Deze maatregelen hebben goed gewerkt. Een nest is weliswaar door ons niet gevonden (zo goed zijn de broedende vogels gecamoufleerd!), maar op 22 juni ontdekten Doortje van Dijk, Ans van der Knaap en Hedwig Schoorlemmer drie jonge Kleine Plevieren bij de kleine vijver. Op 25 juni waren deze drie kuiltjes nog steeds aanwezig.

*Kleine Plevier (mannetje 'neemt aanloop' voor paring), Huydecopersbos
28 april 2025 | Doortje van Dijk*

*Kleine Plevier, Huydecopersbos
25 juni 2025 | Hugo Weenen*

*Kleine Plevier (juveniel), Huydecopersbos
25 juni 2025 | Hugo Weenen*

Luchtfoto van het Huydecopersbos, 16 april 2025 | Dirk Prop